

חדשנות תכנונית בעיר הערבית בישראל - סדנאות עבודה והרצאות

סח'נין

כנס משותף של

"שכנים לפיתוח משותף בגליל", "מרחב - התנועה לעירוניות מתחדשת בישראל" ועיריית סח'נין

הקדמה

הכנס המשותף של שני הארגונים, "שכנים" ו"מרחב" יעסוק בעירוניות מתחדשת בישובים העירוניים הערביים בגליל. המודעות בצורך לסביבה עירונית טובה יותר - החרוט על דגלה של "מרחב" - נעשה מוכר יותר ומקובל יותר ויותר בקרב הציבור המקצועי היהודי בישראל. ידוע לכולם שישראל היא מדינה עירונית ברובה, רוב הציבור חי בסביבה עירונית. אולי פחות ידוע שהדבר נכון גם לגבי הציבור הערבי. לסח'נין, שקיבלה כבר מעמד רשמי של עיר, כמו לישובים רבים אחרים יש בעיית זהות לגבי היותם כפר או עיר. במציאות ההיסטורית הישראלית - של תכנון נפרד ומופרד של רשויות יהודיות וערביות. בגליל, היוצר פסיפס מורכב של ישובים ערבים ויהודים, עירוניים, כפריים ופרבריים - הדבר בולט עוד יותר.

האתגר שעומד במרכז הכנס הוא כפול: לבחון את העירוניות המתפתחת בישובים הערבים בישראל; את הבעיות והאתגרים הייחודיים לישובים אלה; ואת הבעיות והאתגרים הדומים לאלה של כל ישוב עירוני באשר הוא / למסד כלים לתכנון עירוני מתקדם ביישובים הערביים שיגשרו מצד אחד על הפערים שנוצרו בהם מאז קום המדינה והתאימו למאה ה-21 תוך התאמה תרבותית להפיכתם ליישובים מאוזנים, נעימים עם איכות חיים גבוהה. כל זאת, תוך כדי פיתוח כלים לתכנון משותף יהודי-ערבי, עירוני-כפרי; ליצירת ראייה משותפת תכנונית באזור הגליל.

סח'נין נהנית כבר הרבה שנים ממוניטין של עיר "מובילה" ומודל למגזר הערבי. הנושאים והפתרונות שייצאו מהכנס אמורים לשמש דוגמה לעוד מרכזים עירוניים במדינה, בין אם ערביים ובין אם יהודיים. הכנס מיועד לכל מי שהעיר חשובה לו, לכל מי שהעיר הערבית חשובה לו, לכל מי שתכנון אזורי אינטגרטיבי ושיתופי חשוב לו, ולכל מי שתרבות החיים המשותפים ערבים/יהודים והעירוניים, בישראל, חשובים לו כולל:

- ראשי ערים ומנהיגי ציבור
- אנשי מקצוע בתחומי התכנון והבניה: מתכנני ערים, אדריכלים, מהנדסי תשתית ובניה, סוציולוגים, גיאוגרפים, כלכלנים, משפטנים
- אנשי מקצוע במשרדי התכנון הממשלתיים
- יזמים
- ארגונים וולונטריים ואזרחים

מטרות הכנס

- להעלות את המודעות לסוגיות הייחודיות של ישובים ערבים בישראל, ולהתחיל ביצירת כלים לתכנון ופיתוח עירוני ערבי משגשג, המותאם לצרכי וחיי התושבים.
  - להגדיל את המודעות בקרב הקהילה המקצועית, בקרב מקבלי ההחלטות במשרדי הממשלה ורשויות התכנון הממשלתיות, ברשויות המקומיות ובקרב הציבור הרחב לחשיבות של עירוניות טובה בישובים ערבים ולחשיבות של ראייה תכנונית כוללת ואינטגרטיבית באזור כגליל.
  - ליצור דיאלוג מקצועי בין אנשי מקצוע יהודים וערבים ובין אנשים ממרכז הארץ לאלה שיושבים בפריפריה, ולהביא לשינויים של ממש בתכנון משותף אזורי בגליל, ערבי-יהודי.
  - ליצור שותפות עם העיר סח'נין, ישובים שכנים, גופים אחרים באזור הגליל, עמותות מקומיות, ותושבים בפעילויות ואירועים שעניינם התפתחות יישוב עירוני ערבי ותכנון אזורי משולב ולהתחיל במהלך מתמשך של התמודדות תכנונית ומתן פתרונות לבעיות עירוניות ספציפיות בעיר סח'נין.
- במהלך הכנס אנו עומדים לנקוט בשתי פעילויות במקביל: סדנאות עבודה וכינוס עיוני.

סדנאות העבודה יתמקדו בשני נושאים:

- חלופות לתכנון ישוב כפרי/עירוני ערבי; ייצוב מול גידול אוכלוסייה.
  - פרויקטים מעשיים של התחדשות עירונית בסח'נין:
    - ❖ הרחוב הראשי בסח'נין; מוקד עירוני ואזורי
    - ❖ תכנון כביש עוקף סח'נין כתכנון בין קהילות יהודיות וערביות לנוף משותף
- את המלאכה של סדנאות העבודה, שיתקיימו בכנס, ימשיכו צוותים שילוו את הפרויקטים הנבחרים עד למימושם.

כינוס עיוני:

הכינוס העיוני יעסוק במגוון נושאים: היסטוריה תכנונית במגזר הערבי ובמגזר היהודי; מגמות גידול ושינוי בישובים ערבים ויהודים בגליל; ראיית הממסד בתכנון אזור הגליל; עירוניות מתחדשת בסביבה עירונית ערבית; בעלויות קרקע כגורם בתכנון כפרי/עירוני/אזורי בגליל; תחבורה כמרכיב תכנוני.

עלות הפקת הכנס מוערכת ב-300,000 ש"ח.

נשמח לתמיכתכם במימון הכנס ולהצטרפותכם כחלק מהצוות המוביל.

שלמה שאול

טובי אלפנדר

מרחב

שכנים

miu@miu.org.il

tovi@neighbors.org.il